

บทที่ 1

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการศึกษาพิเศษ

บทที่ 1

ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการศึกษานិเศษ

1.1 ความหมายของการศึกษานิเศษ

การศึกษานิเศษ คือ การศึกษาที่จัดให้แก่เด็กพิเศษประเภทต่าง ๆ เด็กพิเศษ หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางสมอง ทางอารมณ์ และทางร่างกาย และเด็กที่มีสติปัญญาฉลาดเลิศ โดยที่การจัดการศึกษาให้โอกาสเด็กพิเศษประเภทต่าง ๆ เหล่านี้ได้รับประโยชน์จากสื่อการศึกษา นวัตกรรมและเทคโนโลยี และครูซึ่งจัดให้เป็นเฉพาะการ มากกว่าที่พวกเขาจะได้รับจากระบบการศึกษาสามัญที่จัดให้สำหรับเด็กปกติโดยทั่วไป (อรอนงค์ สุวรรณกุล, 2526 : น.1)

การศึกษานิเศษ หมายถึง การศึกษาที่จัดขึ้นเป็นพิเศษสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ได้แก่ หูหนวก ตาบอด ร่างกายพิการ และบุคคลที่มีความบกพร่องทางสมองหรือปัญญา ที่อาจจะไม่สามารถรับบริการการศึกษาที่จัดให้แก่บุคคลทั่วไปได้ ต้องมีสถานที่เรียน อุปกรณ์การเรียนและบริการพิเศษต่าง ๆ เพื่อให้บุคคลที่มีความบกพร่องดังกล่าวได้พัฒนาความสามารถให้เป็นผลเมืองที่ดีมีประโยชน์ต่อสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2531 : น.3)

การศึกษานิเศษ หมายถึง การศึกษานอกเกณฑ์บังคับ สำหรับพลเมืองสามัญ คือ เกณฑ์บังคับตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา

Special Education ในต่างประเทศ หมายถึง การศึกษาที่จัดให้แก่เด็กนอกกระดัด (exceptional children) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การศึกษาของเด็กนอกกระดัด (education for exceptional children) (บุญมา พินิจงาม, 2528 : น.6-7)

1.2 นิยามศัพท์ทางการศึกษานิเศษ

ตาบอด หมายถึง การมองไม่เห็น หรืออาจจะมองเห็นบ้างไม่มากนัก ไม่สามารถใช้สายตาให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนได้

หูหนวก หมายถึง การไม่สามารถได้ยินเสียงเลยหรือได้ยินน้อยมาก ไม่สามารถใช้การได้ยินในชีวิตประจำวันได้

หูตึง หมายถึง การได้ยินเหลืออยู่บ้าง สามารถได้ยินเสียงได้ ไม่ว่าจะใส่เครื่องช่วยฟังหรือไม่ก็ตาม

ปัญญาอ่อน หมายถึง บุคคลที่มีความสามารถทางสมองต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย มีปัญหาทางพฤติกรรม การเคลื่อนไหว การปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อมอย่างเห็นได้ชัด และอาจสังเกตได้จากสภาพทางร่างกาย

ร่างกายพิการ หมายถึง สภาพความบกพร่องทางร่างกาย ทำให้ไม่สามารถเคลื่อนที่ได้ดี เช่น แขนขาเป็นอัมพาต กล้ามเนื้อทำงานไม่ประสานกัน ไม่สามารถเคลื่อนที่ได้หรือเคลื่อนที่ได้ไม่ดี

พิการซ้ำซ้อน หมายถึง สภาพความบกพร่องทางร่างกายที่มีมากกว่าหนึ่งอย่างในตัวบุคคลเดียวกัน เช่น ตาบอดกับหูหนวก หูหนวกกับปัญญาอ่อน เป็นต้น

โอกาสทางการศึกษา หมายถึง การได้รับบริการทางการศึกษาของเด็กพิการในสถานศึกษาที่จัดการศึกษาพิเศษ และในโรงเรียนที่มีโครงการเรียนร่วมของเด็กพิการกับเด็กปกติ รวมทั้งสถานสงเคราะห์ที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กพิการในรูปของชั้นเรียน

โรงเรียนร่วม หมายถึง โรงเรียนที่จัดหลักสูตรให้เด็กพิการมีโอกาสเรียนกับเด็กปกติ ในชั้นเรียนเดียวกัน หรือในโรงเรียนเดียวกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, มปป : น. 3-4)

โรงเรียนการศึกษาพิเศษ หมายถึง โรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายและทางสมองหรือปัญญา

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางการฟัง หมายถึง นักเรียนที่มีความสามารถในการรับฟังเสียงต่าง ๆ บกพร่องหรือสูญเสียไป เป็นเหตุให้ได้ยินเสียงต่าง ๆ ไม่ชัดเจนหรือไม่ได้ยินเลย

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสายตา หมายถึง นักเรียนที่มีความผิดปกติด้านประสาทสัมผัสทางการมองเห็น หรือจักษุสัมผัส ซึ่งอาจเป็นตาบอดสนิท หรือตาบอดบางส่วนก็ได้

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางปัญญา หมายถึง นักเรียนที่มีความสามารถทางสมองต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย มีปัญหาในการปรับพฤติกรรมอย่างเด่นชัด และความบกพร่องนี้มักจะเกิดขึ้นในช่วงใดช่วงหนึ่งของพัฒนาการเด็ก

นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกาย หมายถึง นักเรียนที่มีความบกพร่องทางร่างกายอย่างถาวรที่ทำให้ไม่สามารถเคลื่อนที่ได้หรือเคลื่อนที่ได้ไม่ดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2531 : น.3)

เด็กนอกระดับ หมายถึง เด็กที่ไม่อยู่ในระดับของเด็กธรรมดาสามัญ อาจจะเหนือกว่าระดับหรือต่ำกว่าระดับก็ได้ เช่น เด็กที่มีปัญญาเลิศก็เป็นเด็กนอกระดับ แต่นอกระดับในทางสูง คือมีปัญหาเหนือกว่าระดับของเด็กธรรมดาสามัญ ส่วนเด็กปัญญาทึบก็เป็นเด็กนอกระดับในทางต่ำหรือได้ระดับ และเป็นเด็กนอกระดับทางปัญญา เด็กที่มีร่างกายพิการ ก็เป็นเด็กนอกระดับประเภทหนึ่ง คือ นอกระดับทางกาย เช่นนี้ เป็นต้น เด็กนอกระดับที่กล่าวมานี้ มีความสามารถในการเรียน มีความต้องการในการศึกษาแตกต่างกับเด็กธรรมดาสามัญ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการศึกษาอย่างพิเศษ เพื่อให้เหมาะสมแก่เอกลักษณ์ของเด็กแต่ละคน (บุญมา ینگาม, 2528 : น.7)

นิยามศัพท์ทางการศึกษาพิเศษ ด้านการศึกษาและด้านการแพทย์

ทางการศึกษา	ทางการแพทย์
<p>1. <u>เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น</u></p> <p>1.1 <u>เด็กตาบอด</u> หมายถึง เด็กที่มองไม่เห็น หรือ อาจจะมองเห็นบ้างไม่มากนัก ไม่สามารถใช้สายตาข้างที่เห็นดีที่สุด หลังจากการปรับสภาพแล้วให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการ</p>	<p>1. <u>เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น</u></p> <p>เด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น หมายถึง เด็กที่มีความบกพร่องทางสายตา เป็นเหตุให้การมองเห็นวัตถุต่าง ๆ ไม่ชัดเจนมี 2 ประเภท คือ</p>

ทางการศึกษา	ทางการแพทย์
<p>สอนได้ การเรียนการสอนสำหรับเด็กเหล่านี้ต้องเป็นวิธีที่ไม่อาศัยสายตาเป็นหลัก</p> <p>1.2 <u>เด็กตาอดบางส่วน</u> หมายถึงเด็กที่มีความบกพร่องทางสายตาสามารถมองเห็นบ้างแต่ไม่เท่ากับเด็กปกติ มีปัญหาการเรียนรู้อย่างไรก็ตาม การเรียนการสอนที่ใช้กับเด็กปกติ ฉะนั้น เด็กเหล่านี้ต้องการเครื่องมือ และอุปกรณ์พิเศษบางอย่างที่ช่วยให้เด็กสามารถใช้สายตาได้ดีขึ้น</p> <p>2. <u>เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน</u></p> <p>2.1 <u>เด็กหูตึง</u> หมายถึงเด็กที่มีการได้ยินเหลืออยู่บ้าง สามารถได้ยินเสียงได้ ไม่ว่าจะใส่เครื่องช่วยฟังหรือไม่ก็ตาม</p> <p>2.2 <u>เด็กหูหนวก</u> หมายถึง เด็กที่สูญเสียการได้ยินมาก ตั้งแต่ 90 เดซิเบล ขึ้นไป ไม่ได้ยินเสียงพูดดัง ๆ อาจรับรู้เสียงบางเสียงจาก</p>	<p>1.1 <u>เด็กที่ตาเห็นเลือนลาง</u> หมายถึง เด็กซึ่งตาข้างที่ตึกกว่า เมื่อใช้แว่นตาธรรมดาเห็นน้อยกว่า 6/36 ลงไปจนถึง 3/60 หรือมีลานสายตาโดยเฉลี่ยแคบกว่า 30 องศา ลงไปจนถึง 10 องศา</p> <p>1.2 <u>เด็กตาบอด</u> หมายถึง เด็กซึ่งตาข้างที่ตึกกว่าภายหลังจากที่ได้รับการแก้ไขแล้วเห็นน้อยกว่า 3/60 หรือมีลานสายตาโดยเฉลี่ยแคบกว่า 10 องศา ไปจนถึงมองไม่เห็นแม้แต่แสงสว่าง</p> <p>2. <u>เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน</u></p> <p>เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กที่บกพร่องหรือสูญเสียการได้ยินเป็นเหตุให้การรับฟังเสียงต่าง ๆ ไม่ชัดเจน มี 2 ประเภท คือ</p> <p>2.1 <u>เด็กหูตึง</u> หมายถึง ผู้ที่สูญเสียการได้ยินจนไม่สามารถเข้าใจคำพูด และการสนทนา</p>

*เดซิเบล (Decibel หรือ dB) เป็นหน่วยวัดความเข้มของเสียงที่ความถี่ 500, 1,000 และ 2,000 เฮิรตซ์ (Hertz หรือ Hz) คนปกติได้ยินที่ 0-25 dB ตามระบบของ ISO (International Standard Organization)

ทางการศึกษา	ทางการแพทย์
<p>การสิ้นสะท้อน ถ้าสูญเสียการได้ยินระดับนี้มาตั้งแต่กำเนิด จะพูดไม่ได้ ถ้าไม่ได้รับการสอนพิเศษ ส่วนมากใช้ภาษามือในการติดต่อสื่อความหมายระหว่างกัน</p>	<p>ซึ่งจำแนกตามเกณฑ์การพิจารณาอัตราความพิการของหูของสมาคมโสต ศอ นาสิกแพทย์แห่งประเทศไทย โดยใช้ค่าเฉลี่ยการได้ยินที่ความถี่ 500, 1,000 และ 2,000 Hz ในหูข้างที่ตีกว่า มี 4 ระดับคือ</p> <p>2.1.1 <u>หูตึงระดับที่ 1</u> หูตึงน้อย(mild) สูญเสียการได้ยินระหว่าง 26 - 40 เดซิเบล สามารถได้ยินเสียงกระซิบและเสียงจากที่ไกล</p> <p>2.1.2 <u>หูตึงระดับที่ 2</u> หูตึงปานกลาง (moderate) สูญเสียการได้ยินระหว่าง 41-55 เดซิเบล มีปัญหาในการรับเสียงพูดในระยะ 3-5 ฟุต มีปัญหาในการพูด เช่นพูดไม่ชัด พูดเสียงดังหรือเบากว่าปกติ ต้องใช้เครื่องช่วยฟัง และได้รับการฝึกจากนักแก้ไขทางการพูด</p> <p>2.1.3 <u>หูตึงระดับที่ 3</u> หูตึงมาก สูญเสียการได้ยินระหว่าง 56-70 เดซิเบล มีปัญหาในการได้ยิน และใช้คำพูดในชีวิตประจำวัน เพราะต้องใช้เสียงดังมากจึงจะได้ยิน ต้องใช้เครื่องช่วยฟัง รับบริการแก้ไขการพูด</p> <p>2.1.4 <u>หูตึงระดับที่ 4</u> หูตึงรุนแรง (severe) สูญเสียการได้ยินระหว่าง 71-95</p>

ทางการศึกษา	ทางการแพทย์
<p>3. <u>เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา</u></p> <p>3.1 <u>เด็กเรื้อนช้า</u> หมายถึง เด็กที่มีปัญหาในการเรียนที่มีผลมาจากระดับเชาวน์ปัญญาอาจจัดอยู่ในเกณฑ์สติปัญญาอ่อนได้ เพราะระดับสมองเติบโตไม่ได้เท่าระดับอายุ หากได้รับการตรวจสอบระดับสติปัญญา จะพบว่า มีระดับสติปัญญาหรือเชาวน์ปัญญาอยู่ในระดับ 70-90</p>	<p>เดซิเบล ไม่ได้ยินเสียงพูดตามปกติแม้จะใช้เครื่องช่วยฟังแล้วก็ตาม มีปัญหาในการพูด เช่น พูดไม่ชัด พูดไม่ได้ ไม่เข้าใจภาษา มีพัฒนาการทางภาษาพูด และเขียนแตกต่างจากเด็กปกติ บางคนต้องการใช้ภาษามือ และท่าทางในการสื่อความหมาย</p> <p>(จากรายงานการวิจัยสภาพการลงพื้นที่ทางด้านการศึกษาพิเศษ)</p> <p>2.2 <u>เด็กหูหนวก</u> หมายถึง ผู้ที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถเข้าใจ หรือใช้ภาษาพูดได้ หากไม่ได้รับการฝึกฝนเป็นพิเศษ และถ้าวัดระดับการได้ยินที่ 500, 1,000 และ 2,000 Hz จะมีการตอบสนองของหูข้างที่ต่ำกว่าต่อเสียงบริสุทธิ์ตั้งแต่ 91 เดซิเบลขึ้นไป</p> <p>3. <u>เด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา</u></p> <p>3.1 <u>เด็กเรื้อนช้า</u> หมายถึง เด็กที่มีความสามารถในการเรียนล่าช้ากว่าเด็กปกติ มีระดับเชาวน์ปัญญา 70-90 มีความล่าช้าทางด้านพัฒนาการทางสติปัญญา หรืออาจมีลักษณะความบกพร่องอื่น ๆ ร่วมด้วย</p> <p>3.2 <u>ปัญญาอ่อน</u> หมายถึง การที่สติ</p>

ทางการศึกษา	ทางการแพทย์
<p>3.2 <u>เด็กปัญญาอ่อน</u> หมายถึงเด็กที่มีความสามารถทางสติปัญญาหรือเชาวน์ปัญญาน้อยกว่าเกณฑ์เฉลี่ย มีปัญหาในการปรับพฤติกรรมอย่างเห็นได้ชัด และความบกพร่องนี้มักจะเกิดขึ้นในช่วงใดช่วงหนึ่งของพัฒนาการเด็ก</p> <p>เด็กปัญญาอ่อนสามารถแยกประเภทตามความสามารถทางสติปัญญาหรือเชาวน์ปัญญาได้ 4 ประเภทด้วยกัน ตาม I.C.D.-9 ขององค์การอนามัยโลก 2520 คือ</p> <p>3.2.1 เด็กปัญญาอ่อนที่สุด (ระดับสติปัญญาต่ำกว่า 20)</p> <p>3.2.2 เด็กปัญญาอ่อนมาก (ระดับสติปัญญา 20-34)</p> <p>3.2.3 ปัญญาอ่อนปานกลาง พอฝึกอบรมได้ (trainable mentally retarded) (ระดับสติปัญญา 35-49)</p> <p>3.2.4 ปัญญาอ่อนน้อย พอเรียนได้ (educable mentally retarded) (ระดับสติปัญญา 50-70)</p> <p>4. <u>เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย</u></p> <p><u>เด็กพิการทางร่างกาย</u> หมายถึง เด็กที่มี</p>	<p>ปัญญาหยุดชะงักการพัฒนา หรือพัฒนาอย่างล่าช้า</p> <p>เด็กปัญญาอ่อนแบ่งตามระดับเชาวน์ปัญญาได้ 4 ประเภท คือ</p> <p>3.2.1 ปัญญาอ่อนขนาดเล็กหรือพอเรียนได้ ระดับเชาวน์ปัญญาระหว่าง 50-69</p> <p>3.2.2 ปัญญาอ่อนระดับปานกลาง หรือพอฝึกอบรมได้ ระดับเชาวน์ปัญญาระหว่าง 35-49</p> <p>3.2.3 ปัญญาอ่อนขนาดหนัก ระดับเชาวน์ปัญญาระหว่าง 20-34</p> <p>3.2.4 ปัญญาอ่อนขนาดหนักมาก ระดับเชาวน์ปัญญาน้อยกว่า 20</p> <p>4. <u>เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายและ</u> <u>สรีรภาพ</u></p>

ทางการศึกษา	ทางการแพทย์
<p>ความบกพร่องทางร่างกาย อันเป็นความบกพร่องอย่างถาวรที่ทำให้เด็กไม่สามารถเคลื่อนที่ได้ดีเท่ากับเด็กปกติ เช่น เด็กที่แขนขาเป็นอัมพาตหรือกล้ามเนื้อทำงานไม่ประสานกัน ทำให้ไม่สามารถเคลื่อนที่หรือเคลื่อนที่ได้ไม่ดี (อาจจะเกิดจากความผิดปกติที่กระดูกกล้ามเนื้อ หรือข้อต่อ) เด็กเหล่านี้ต้องได้รับการเอาใจใส่พิเศษ นอกจากความผิดปกติทางการเคลื่อนไหวแล้ว เด็กประเภทนี้ บางคนอาจมีความบกพร่องทางสติปัญญา มีความบกพร่องทางการได้ยิน และมีความผิดปกติทางด้านอื่น ๆ อีก ทำให้เห็นได้ว่ามีปัญหาในการพูด</p>	<p>เด็กที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติหรือปัญหาทางสุขภาพอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน ไม่ว่าจะโดยกำเนิดหรือเกิดภายหลังก็ตาม ดังต่อไปนี้</p> <p>4.1 สุขภาพทางกาย</p> <p>4.1.1 ความผิดปกติในลักษณะเช่น จำนวน ขนาด หรือรูปร่างของอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือทั้งส่วนของระบบใดระบบหนึ่ง หรือหลายระบบ ไม่ว่าจะระบบสมองหรือระบบอื่น ๆ ของร่างกายก็ตาม ได้แก่ลักษณะสมองเด็ก สมองมีน้ำตั่ง ปากแหว่ง แขนขาบิดเก ตัวเหลือง หลังโก่ง เพดานโหว่ เป็นต้น</p> <p>4.1.2 ความผิดปกติในการกระทำหน้าที่ของอวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือ ทั้งส่วนของระบบใดระบบหนึ่ง ซึ่งทำให้ร่างกายหรือสมองมีความบกพร่อง สมรรถภาพระดับต่าง ๆ เช่น ความผิดปกติของกล้ามเนื้อในการเคลื่อนไหวและทรงตัว อันเป็นผลมาจากสมองผิดปกติแต่กำเนิด (C.P.) โรคลมชัก โรคหัวใจรูมาติก โรคข้ออักเสบรูมาตอย</p>

ทางการศึกษา	ทางการแพทย์
<p>5. <u>เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้</u></p> <p>เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้เฉพาะทาง หมายถึง เด็กที่มีความผิดปกติอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างของกระบวนการพื้นฐานทางจิตวิทยา การเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจหรือการใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียน ซึ่งความผิดปกตินั้นอาจเห็นได้ในลักษณะของการมีปัญหในการรับฟัง การคิด การพูด การอ่าน การเขียน การสะกดหรือการคำนวณ นอกจากนั้น ความผิดปกติเหล่านี้อาจรวมเอาสภาพความบกพร่องในการรับรู้</p>	<p>4.1.3 การเจ็บป่วยเรื้อรังหรือรุนแรง หรือเจ็บพลันในชั้นอันตราย เช่น หอบหืด เบาหวาน โรคไต โรคหัวใจ โรคต่อมไทรอยด์ โรคเลือด เป็นต้น</p> <p>4.2 <u>สุขภาพจิต</u> ความผิดปกติทางสุขภาพจิต เช่น มีพฤติกรรมไม่สมวัยอันอาจนำไปสู่ความบกพร่องทางบุคลิกภาพและการปรับตัว หากไม่ได้รับการแก้ไขความผิดปกติทางความประพฤติที่เป็นปัญหา ความผิดปกติทางอารมณ์และอาการทางประสาท และความผิดปกติ และอาการทางจิต</p> <p>5. <u>เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้</u></p> <p>เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ หมายถึง เด็กที่จัดอยู่ในกลุ่มซึ่งมีความผิดปกติของกระบวนการพื้นฐานของสมอง ได้แก่ การได้ยิน การเห็น การรู้สึกสัมผัสการเคลื่อนไหวและการแปลงเสียง อาจเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกันก็ได้ ในด้านที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ เป็นต้นว่า การรับรู้ทางประสาทสัมผัสต่าง ๆ การเข้าใจความหมาย การใช้ภาษาสื่อความหมายโดยพูดหรือโดยการเขียน อาจแสดงออกมาในรูปแบบของความด้อยความสามารถในการรับฟัง การคิด</p>

ทางการศึกษา	ทางการแพทย์
	<p>การพูด การอ่าน การเขียน การสะกดอักษรหรือสะกดคำ และการคำนวณคณิตศาสตร์ต่าง ๆ ก็ได้ อาจแบ่งได้เป็นประเภทคร่าว ๆ ดังนี้คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ปัญหาพฤติกรรมไม่สมวัย อันอาจนำไปสู่ความบกพร่องทางบุคลิกภาพและการปรับตัว หากไม่ได้รับการแก้ไข 2. ความผิดปกติทางความประพฤตินที่เป็นปัญหา 3. ความผิดปกติทางอารมณ์ และอาการทางประสาท 4. ความผิดปกติและอาการทางจิต

(ศูนย์พัฒนาศึกษาแห่งชาติของประเทศไทย ทบวงมหาวิทยาลัย , 2529 : น.4-9)

1.3 ความมุ่งหมายของการศึกษาพิเศษ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดความมุ่งหมายของการศึกษาพิเศษ ไว้ดังนี้

- (1) เพื่อจัดให้การศึกษาดำเนินไปอย่างเหมาะสม ตามควรแก่สภาพ
- (2) ส่งเสริมและเสริมสร้างให้มีความรู้ความสามารถที่จะประกอบอาชีพได้ เพื่อมิให้เป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคม
- (3) ให้มีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และดำรงชีวิตในสังคมปกติได้
- (4) ให้มีความรับผิดชอบในฐานะเป็นพลเมืองของประเทศชาติได้

สำหรับบุญมา พันงาม (บุญมา พันงาม , 2528 : น.9) ได้กล่าวถึง ความ

มุ่งหมายทางการศึกษาพิเศษไว้ดังนี้

- (1) ให้เด็กได้รับการศึกษาตามลักษณะของมนุษย์ชนตามควรแก่เอกลักษณ์
- (2) ให้เด็กมีความรู้ความสามารถที่จะประกอบอาชีพได้ เพื่อมิให้เป็นภาระแก่ครอบครัวและสังคม
- (3) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและดำรงชีวิตในสังคมปกติอย่างผาสุก
- (4) มีความรับผิดชอบในฐานะพลเมืองดี

1.4 ประเภทของการศึกษาพิเศษ

บุญมา พันธ์งาม (บุญมา พันธ์งาม , 2528 : น.7-10) กล่าวว่า ชนิดของเด็กที่ควรได้รับการศึกษาพิเศษ ในปัจจุบันนี้มี 12 ประเภท คือ

1. เด็กตาบอด (Totally Blind)
2. เด็กตาบอดตาใส (Partially Seeing)
3. เด็กหูหนวก (Deaf)
4. เด็กหูตึงมาก (Hard-of-Hearing)
5. เด็กพิการ (Crippled)
6. เด็กที่มีสุขภาพไม่สมบูรณ์ ชั้นพิเศษสำหรับเด็กประเภทนี้เรียกว่า Health Conservation Class หรือ Classes for the Delicate
7. เด็กที่พูดไม่ชัด (Speech Defective)
8. เด็กที่บกพร่องในทางภาษา (Language Handicapped)
9. เด็กสมองอ่อน (Mentally Retarded) กับเด็กปัญญาอ่อน (Mentally Deficient)
10. เด็กปัญญาเลิศ (Mentally Gifted)
11. เด็กพิการทางสังคม (Socially Maladjusted)
12. เด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ (Emotionally Disturbed)

ส่วนเด็กในต่างประเทศที่ควรได้รับการศึกษาพิเศษ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

(1) นอกระดับทางร่างกาย (Physically Exceptional Children) ได้แก่เด็กที่มีร่างกายไม่เป็นปกติธรรมดา เช่นตาบอด หูหนวก เป็นใบ้ พืดติดอวัยวะ หรือพืดไม่ซัด อวัยวะพิการ เจ็บป่วยเรื้อรัง เช่น โรคเบาหวาน โรคหัวใจ วัณโรค ฯลฯ อ้วนมากผิดปกติ เป็นโรคขาดอาหาร (lowvitality) เป็นต้น

(2) นอกระดับทางสังคม (Socially Exceptional Children หรือ Socially Maladjusted) ได้แก่ เด็กที่มีความประพฤติอันสังคมไม่นิยม (Malbehavior) เด็กเกเร อับถพาล รวมทั้งเด็กที่ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ เนื่องจากความแตกต่างทางภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี และฐานะทางเศรษฐกิจด้วย

(3) นอกระดับทางอารมณ์ (Emotionally Exceptional Children หรือ Emotionally Handicapped หรือ Emotionally Disturbed) ได้แก่เด็กที่ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ให้เป็นปกติได้ มีอารมณ์ฉุนเฉียวรุนแรง และมีอารมณ์แรงอย่างผิดปกติ อันไม่สามารถจะให้เรียนในโรงเรียนธรรมดา หรือให้เรียนร่วมกับเด็กอื่นได้

(4) นอกระดับทางสมองหรือปัญญา (Mentally Exceptional Children)

การแบ่งระดับทางสมอง (เซวาร์เน่) ตามแบบของ Terman

1%	IQ 140	-	พวกอัจฉริยะ (genius)
1%	130-140	-	พวกใกล้อัจฉริยะ (near genius)
5%	120-130	-	พวกฉลาดมาก (very superior intelligence)
16%	110-120	-	พวกฉลาด (Superior intelligence)
56%	90-110	-	พวกปกติหรือปานกลาง (normal or average intelligence)
16%	80-90	-	พวกปัญญาทึบ (dullness)
5%	70-80	-	พวกคาบเส้น (borderline deficiency)
1%	ต่ำกว่า 70	-	พวกจิตเบลอ (definite feeble mindedmen)

การแบ่งระดับทางสมอง (เชาว์) ตามแบบของ Wechsler

2.15%	128	ขึ้นไป	- ฉลาดมาก (very superior)
6.12%	120-127		- ฉลาด (superior)
16.13%	111-119		- พวกสูงกว่าเกณฑ์ปานกลาง (bright normal)
50%	91-110		- ปานกลาง (average)
16.10%	80-90		- พวกปัญญาทึบ (dull normal)
6.12%	66-79		- พวกคาบเส้น (borderline)
2.15%	ต่ำกว่า 65		- พวกจิตบกพร่อง (defective)

ม.ล. ตัญ ชุ่มสาย ได้แบ่งระดับของสติปัญญาหรือระดับเชาว์ไว้ในหนังสือจิตวิทยา
ประจำวันหน้า 235 ดังนี้คือ

	140	ขึ้นไป	- อัจฉริยะ (genius)	
6%	120-119		- ฉลาดมาก (very superior)	
14%	110-119		- ฉลาด (superior)	
60%	90-109		- พวกปกติหรือปานกลาง (normal)	
14%	80-89		- ค่อนข้างโง่ (backward)	
5%	70-79		- โง่คาบเส้น (border line,	} จิตเบลีซ feeble mindedness
	50-69		- โง่เงา (Moron)	
1%	21-49		- โง่เขลา (imbecile)	
	ต่ำกว่า 20		- โง่เง่า (idiot)	

เด็กใน 4 ประเภทดังกล่าวนี้ มีสภาพทางกาย ทางสังคม ทางอารมณ์และทางสติ
ปัญญาไม่อยู่ในระดับเดียวกับเด็กสามัญ จึงมีความต้องการในการศึกษาเป็นพิเศษจากเด็กอื่น
และรัฐจำเป็นต้องจัดหลักสูตรประมวลการสอน และหลักวิธีการสอน ให้แตกต่างกับการศึกษา
สำหรับทั่วไป